

Urheilun oikeusturvalautakunnan toimintakertomus vuodelta 2020

1. Aluksi

Vuosi 2020 oli lautakunnan 30. toimintavuosi ja vuosille 2020 - 2023 valitun lautakunnan kokoonpanon ensimmäinen toimintavuosi. Lautakunnan puheenjohtajana toimi Timo Ojala ja varapuheenjohtajina Ilkka Lahtinen ja Kristiina Rintala. Varapuheenjohtajista Pia Ek ei osallistunut muiden tehtävien vuoksi lautakuntatyöhön vuonna 2020. Istunto toiminta jatkui heti vuoden alusta alkaen aikaisempien käytäntöjen mukaisesti ja lautakunta järjestäytyi 21.1.2020 toimitetussa täysistunnossa.

Jäljempänä toimintakertomuksessa lautakunnan ratkaisemiin asioihin viitataan käyttämällä asioiden päätösnumeroita, ellei kysymyksessä olevasta kohdasta muuta ilmene.

2. Ratkaistut ja siirtyneet asiat

Vuoden 2020 aikana lautakunta antoi kaikkiaan 31 ratkaisua eli 3 enemmän kuin vuonna 2019. Lisäksi ratkaisussa UOL 2/2020 ratkaistiin 2 asiaa (dnrot UOL 28 ja 29/2019). Näin ollen vuoden 2020 ratkaistujen asioiden määrä oli jonkin verran korkeampi kuin pidemmän ajan keskiarvo, joka on noin 25 ratkaistua asiaa vuodessa (ks. tarkemmin kohta 7).

Uusia asioita tuli lautakunnassa vireille vuoden 2020 aikana 27. Vuoden 2019 aikana vireille tuli 33 asiaa, vuoden 2018 aikana 22 asiaa, vuoden 2017 aikana 21 asiaa ja vuoden 2016 aikana yhteensä 33 asiaa. Huippuvuoden 2015 aikana vireille tuli lautakunnassa 48 asiaa. Tätä aikaisemmin vuosina 2009 - 2014 vireille on tullut lautakunnassa vuosittain 23 - 28 asiaa.

Vuoden 2020 lopussa ratkaisematta ja vireillä lautakunnassa oli 3 asiaa (dnrot 24/2020, 26/2020 ja 27/2020), joista vanhin asia tuli lautakunnassa vireille 3.11.2020. Nämä asiat ovat siirtyneet vuodelle 2021. Vertailun vuoksi vuoden 2019 lopussa vireillä ja ratkaisematta oli 8 asiaa, vuoden 2018 lopussa 4 asiaa, vuoden 2017 lopussa 3 asiaa ja vuoden 2016 lopussa 9 asiaa.

3. Käsittelyajat

Lautakunnan tavoitteena on ollut saada asiat käsitellyiksi ja ratkaistuiksi 2 - 3 kuukaudessa. Vuonna 2020 ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 55 päivää eli alle 2 kuukautta. Vuonna 2019 ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 47 päivää, vuonna 2018 ratkaistujen asioiden 66 päivää ja vuonna 2017 ratkaistujen asioiden 80 päivää, eli käsittelyajat ovat lyhentyneet ja yleisesti asetetun tavoitteen mukaisia.

Lautakunta on pyrkinyt työssään siihen, että erityisen kiireelliset asiat kyetään käsittelemään ja ratkaisemaan tarvittaessa hyvinkin nopeasti. Vuoden 2020 aikana lautakunta on nopeimmillaan ratkaissut asian 2 vuorokauden kuluessa sen vireilletulosta (UOL 4/2020, pelikielto jääkiekossa). Lisäksi useita kiireellisiä valitusasioita on ratkaistu vuoden 2020 aikana noin viikon kuluessa asioiden vireilletulosta.

Pisimpään lautakunnassa vireillä olleen, dopingrikkomusta voimanostossa koskeneen jutun (UOL 10/2020, dnro 19/2019) käsittelyaika lautakunnassa oli 189 päivää, eli noin 6 kuukautta.

4. Kokoonpanot, ratkaisijat ja työmäärän jakaantuminen

(a) Kokoonpanot

Lautakunta on pääsääntöisesti toimivaltainen 1 + 2 kokoonpanossa. Tavoitteena on kuitenkin 1 + 4 kokoonpano, joka on lautakunnan peruskokoonpano. Vuonna 2020 ratkaistuista asioista lautakunta on ratkaissut

- 1 jäsenen kokoonpanossa: ei asioita
- 3-jäsenisessä kokoonpanossa: 3 asiaa
- 4-jäsenisessä kokoonpanossa: 6 asiaa
- 5-jäsenisessä kokoonpanossa 23 asiaa

Vuoden 2020 aikana lautakunta ei ratkaissut lautakunnan sääntöjen 8 §:n 2 momentin nojalla 1 jäsenen (pj/varapj) kokoonpanossa asioita. Asioissa, jotka lautakunta on ratkaissut alle 5 jäsenen kokoonpanossa, 3 tai 4 jäsenen kokoonpanon käyttö on johtunut asian kiireellisyydestä, kokoonpanon muodostamisessa olleista vaikeuksista tai kokoonpanoon nimetyille jäsenelle viime hetkellä tulleesta esteestä. Muutoin ratkaisukokoonpano on ollut 5-jäseninen, kuten täysistunto on asettanut lähtökohdaksi. Vuonna 2019 lautakunta ratkaisi 3 jäsenen kokoonpanossa 4 asiaa ja 4 jäsenen kokoonpanossa 11 asiaa.

(b) Suulliset käsittelyt

Vuonna 2020 ei toimitettu yhtään suullista käsittelyä. Tilanne oli sama vuosina 2019, 2018, 2017 ja 2016. Vuonna 2015 suullisia käsittelyjä oli kaksi.

(c) Ratkaisijat ja työmäärän jakaantuminen

Vuoden 2020 aikana ratkaistuissa asioissa lautakunnan puheenjohtaja Ojala on toiminut puheenjohtajana 22 asiassa ja varapuheenjohtajista Lahtinen 9 asiassa ja Rintala 1 asiassa. Lahtinen on ollut lisäksi ratkaisukokoonpanon jäsenenä 1 asiassa ja Rintala 8 asiassa.

Lautakunnan jäsenet ovat olleet mukana kokoonpanossa seuraavasti:

Aine (7), Alho-Ignatius (5), Hedkrok (5), Kajander (1), Karvinen (7), Kohtala (9), Lindroos (9), Marjoranta (11), Ojanen (-), Palmgren (1), Pennanen (-), Rantala (8), Rosenlew (8), Salmenkylä (15), Suominen (7), Timonen (9), Viertola (4), Virtanen (1) ja Väyrynen (-).

(d) Lautakunnan sihteereiden työnjako

Lautakunnassa on ollut 2 sihteeriä vuoden 2008 puolivälistä lähtien ja 3 sihteeriä vuodesta 2019 lähtien. Päättyneen vuoden 2020 täysistunnosta 21.1.2020 lukien lautakunnassa on ollut 4 sihteeriä.

Vuonna 2020 sihteereinä lautakunnassa toimivat Samuli Sillanpää, Teemu Vanhanen, Sanna Holkeri ja Jukka Loiva. Juttujen jaossa sihteereiden välillä on noudatettu vakiintuneesti sitä periaatteellista lähtökohtaa, että jutut pyritään jakamaan tasan sihteereiden kesken. Lautakunnan toimiston (Sointu Hyvönen) kanssa on sovittu meneteltäväksi siten, että uuden valitusjutun vireille tulosta ilmoitetaan kaikille sihteereille. Juttujen jaosta on päättänyt Sillanpää ja jutut on pyritty jakamaan vuoron perään kaikille sihteereille, ellei yksittäisessä tapauksessa asian käsittely ole edellyttänyt jutun toisenlaista jakamista. Sihteerit ovat myös yksittäistapauksissa, esimerkiksi työtilanteesta johtuen, sopineet jutun jakamisesta toisin.

Vuonna 2020 annettujen ratkaisujen (31) osalta Sillanpää on toiminut valmistelijana 9 asiassa, Vanhanen 10 asiassa, Holkeri 7 asiassa ja Loiva 6 asiassa. Vanhasen esittelemät asiat dnro:t 28 ja 29/2019 on ratkaistu yhdellä ratkaisulla (UOL 2/2020).

(e) Päivystys

Kesälomakauden ajaksi lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä sihteereiden kesken sovittiin erillisestä päivystysjärjestelystä siten, että lautakunta kykenee tarvittaessa käsittelemään kiireelliset asiat päivystysluonteisesti.

Vallitsevan pandemiatilanteen vuoksi kesällä 2020 ei järjestetty merkittäviä arvokilpailuja. Osaltaan tämän vuoksi lautakuntaan ei saapunut kesäpäivystyksen aikana kiireellisiä, päivystysluonteisia asioita.

5. Asioiden jakaantuminen asiasisällön, urheilulajin ja lopputuloksen perusteella

Vuoden 2020 aikana lautakunnassa ratkaistuista asioista kaikkiaan 13 asiaa koski kurinpitoa. Arvokilpailu- tai maajoukkuevalintoihin liittyviä asioita ratkaistiin vuoden 2020 aikana 4, eli enemmän kuin vuonna 2019 (2).

Vuoden 2020 aikana annetut ratkaisut jakaantuivat seuraavasti.

(a) Asiasisältö

Kurinpito

- 13 ratkaisua (UOL 4, 5, 6, 7, 11, 12, 19, 21, 22, 23, 26, 28 ja 31/2020)

Pelaajan seurasiirto ja siirto-oikeus

- 4 ratkaisua (UOL 2, 9, 24 ja 25/2020)

Arvokilpailu- ja maajoukkuevalinnat

- 4 ratkaisua (UOL 3, 8, 13 ja 18/2020)

Sarjapaikka tai seuralisenssi

- 2 ratkaisua (UOL 1 ja 20/2020)

Päätöksen sääntöjenvastaisuus

- 2 ratkaisua (UOL 27 ja 30/2020)

Dopingrikkomus

- 1 ratkaisu (UOL 10/2020)

Lautakunnan toimivaltaan kuulumattomana tutkimatta

- 1 ratkaisu (UOL 29/2020)

Valituksen peruutus (valitus jäi sillensä)

- 4 ratkaisua (UOL 14, 15, 16 ja 17/2020)

(b) Urheilulajeittain tarkasteltuna

Jääkiekko

- 11 ratkaisua (UOL 1, 4, 7, 12, 19, 20, 21, 22, 24, 25 ja 26/2020)

Jalkapallo

- 2 ratkaisua (UOL 5 ja 23/2020)

Autourheilu

- 2 ratkaisua (UOL 27 ja 28/2020)

Ringette

- 2 ratkaisua (UOL 9 ja 17/2020)

Taitoluistelu

- 2 ratkaisua (UOL 15 ja 16/2020)

Voimanosto

- 2 ratkaisua (UOL 10 ja 13/2020)

Salibandy

- 1 ratkaisu (UOL 2/2020)

Yleisurheilu

- 1 ratkaisu (UOL 30/2020)

Voimistelu

- 1 ratkaisu (UOL 14/2020)

Ratsastus

- 1 ratkaisu (UOL 18/2020)

Karate

- 1 ratkaisu (UOL 8/2020)

Soutu

- 1 ratkaisu (UOL 11/2020)

Käsipallo

- 1 ratkaisu (UOL 25/2020)

Jääpallo

- 1 ratkaisu (UOL 6/2020)

Triathlon

- 1 ratkaisu (UOL 29/2020)

Purjelento

- 1 ratkaisu (UOL 3/2020)

(c) Lopputuloksen perusteella jaoteltuina

Valitus menestyi kokonaan tai osittain

- 8 asiaa (25 %)

Valitus hylättiin

- 19 asiaa (59 %)

Valitus jätettiin tutkimatta tai peruutuksen vuoksi sillensä

- 5 asiaa (16 %)

6. Valitusmaksukertymä

Valitusmaksu oli vuonna 2020 luonnollisten henkilöiden osalta 250 euroa ja oikeushenkilöiden osalta 700 euroa.

Luonnollinen henkilö oli vuonna 2020 ratkaistuissa asioissa valittajana kaikkiaan 25 ratkaistussa asiassa. Valitusmaksuja on siten maksettu vuoden 2020 aikana ratkaistuissa asioissa luonnollisen henkilön ollessa valittajana yhteensä 6 250 euroa (25 x 250 euroa). Valitusmaksu palautettiin 6 tapauksessa eli lopullinen kertymä oli 4 750 euroa.

Oikeushenkilö oli valittajana kaikkiaan 7 asiassa ja valitusmaksuja kertyi 4 900 euroa (7 x 700 euroa). Näistä ratkaisuista valitusmaksu palautettiin 2 tapauksessa eli lopullinen kertymä oli 3 500 euroa.

Kaikkiaan valitusmaksuja kertyi siten 8 250 euroa. Vastaava määrä oli vuonna 2019 yhteensä 6 250 euroa.

7. Ratkaisumäärien kehitys 2000-luvulla

Lautakunnan antamien ratkaisujen määrä on vuoden 2005 jälkeen selvästi kohonnut. Vielä 2000-luvun alussa lautakunta antoi vuosittain yleensä alle 10 ratkaisua. Vuodesta 2007 alkaen annettujen ratkaisujen määrä on ollut selvästi yli 10 ratkaisua ja vuonna 2011 ylitettiin 30 ratkaisun raja ja päädyttiin 33 ratkaisuun. Vuonna 2012 annettujen ratkaisujen määrä oli 27, vuonna 2013 puolestaan 24, vuonna 2014 kaikkiaan 26 ja vuonna 2015 ennätyskelliset 46 ratkaisua. Vuonna 2016 ratkaisujen määrä oli 31, vuonna 2017 yhteensä 27, vuonna 2018 yhteensä 21 ja vuonna 2019 yhteensä 28. Nyt tarkasteltavana olevan vuoden 2020 aikana annettiin 31 ratkaisua. Vuoden 2020 ratkaisumäärä oli siten jonkin verran korkeampi kuin pidemmän ajan keskiarvo.

Annettujen ratkaisujen määrän verrattain suuresta vaihtelusta (26 - 46 - 31 - 27 - 21 - 28 - 31) viime vuosina johtuen tulevien vuosien ratkaisumääriä on vaikea arvioida. Pidemmän aikavälin tarkastelu osoittaa kuitenkin kasvua ratkaisumäärissä, kuten seuraavasta ilmenee.

Lautakunta antoi ensimmäisen kymmenen toimintavuotensa aikana (1991 - 2000) yhteensä 50 ratkaisua. Seuraavana kymmenvuotiskautena (2001 - 2010) ratkaisuja annettiin yhteensä 113. Viimeksi kuluneen kymmenen vuoden aikana vuosina 2011 - 2020 lautakunnan antamien ratkaisujen määrä on ollut yhteensä 294. Lautakunta on siten antanut toimintansa aikana (1991 - 2020) yhteensä 457 ratkaisua. Annettujen ratkaisujen määrä on kasvanut kunkin vuosikymmenen aikana merkittävästi edellisestä.

Annettujen ratkaisujen määrät ovat olleet vuodesta 2001 alkaen seuraavat: 2001 (4), 2002 (7), 2003 (6), 2004 (11), 2005 (5), 2006 (7), 2007 (12), 2008 (18), 2009 (19), 2010 (24), 2011 (33), 2012 (27), 2013 (24), 2014 (26), 2015 (46), 2016 (31), 2017 (27), 2018 (21), 2019 (28) ja 2020 (31).

8. Tavoitteet vuodelle 2021

(a) Työmäärän tasainen jakaantuminen

Lautakunnan jäsenten suhteellisen suuri lukumäärä ja toisaalta ratkaistavien asioiden suhteellisen vähäinen määrä edellyttää erityisen huomion kiinnittämistä työmäärän mahdollisimman tasaiseen jakaantumiseen jäsenten kesken. Työmäärän tasaisen jakaantumisen lähtökohta pyritään ottamaan huomioon kokoonpanoja vahvistettaessa.

(b) Käsittelyajat

Keskeinen tavoite on edelleen se, että vireille tulevat jutut käsitellään viipymättä. Tämän johdosta lautakunta kiinnittää vastaisuudessakin huomiota käsittelyaikoihin ja loppuvuonna myös seuraavalle vuodelle siirtyvien asioiden määrään. Hyväksyttävä keskimääräinen käsittelyaika tavanomaisessa valitusasiassa on noin 2 - 3 kuukautta. Pääsääntöisesti lautakunta ratkaisee asiat 5-jäsenisessä kokoonpanossa, ellei erityisten syiden vuoksi pidetä tarkoituksenmukaisempana asian ratkaisemista 3- tai 4-jäsenisessä kokoonpanossa. Yhden jäsenen kokoonpanossa ratkaistaan ne yksinkertaiset asiat, jotka yksi jäsen lautakunnan sääntöjen mukaan voi ratkaista.

Lautakunnan tulee varautua myös kiireellisten asioiden käsittelyyn siten, että tarvittaessa ratkaisu voidaan antaa muutamassa päivässä valituksen vireille tulosta. Tämä edellyttää myös jäsenten joustavuutta ja valmiutta osallistua kiireellisten asioiden käsittelyyn. Lomakausien ajaksi lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä sihteerit sopivat erikseen päivystysjärjestelyistä. Tämä koskee erityisesti kesälomakautta.

(c) Ratkaisujen julkaiseminen

Lautakunta julkaisee kaikki antamansa ratkaisut. Asian valmistelusta vastannut lautakunnan sihteeri huolehtii siitä, että ratkaisuille annetaan lähtökohtaisesti vahvistetun asiasanalistan mukaiset asiasanat.

Lautakunnan ratkaisut julkaistaan lautakunnan nettisivuilla. Julkaisemista varten asianosaisina olevien luonnollisten henkilöiden nimet korvataan kirjainsymboleilla (A, B jne.) Ratkaisuja julkaistaessa kiinnitetään muutoinkin huomiota asianosaisten yksityisyyden suojaan.

(d) Vaikuttavuus

Lautakunnan ratkaisut ovat viime vuosina saaneet enenevässä määrin julkisuutta. Lautakunta pitää kotisivunsa ajantasaisina ja suunnittelee tarvittaessa yhteistyössä Suomen Olympiakomitea ry:n tiedotuksen kanssa oikeusturvalautakunnan tiedottamista koskevat linjaukset.